

LA BARRETINA

SETMANARI POPULAR HUMORÍSTICH Y LITERARI
Deslligat de tot partit polítich

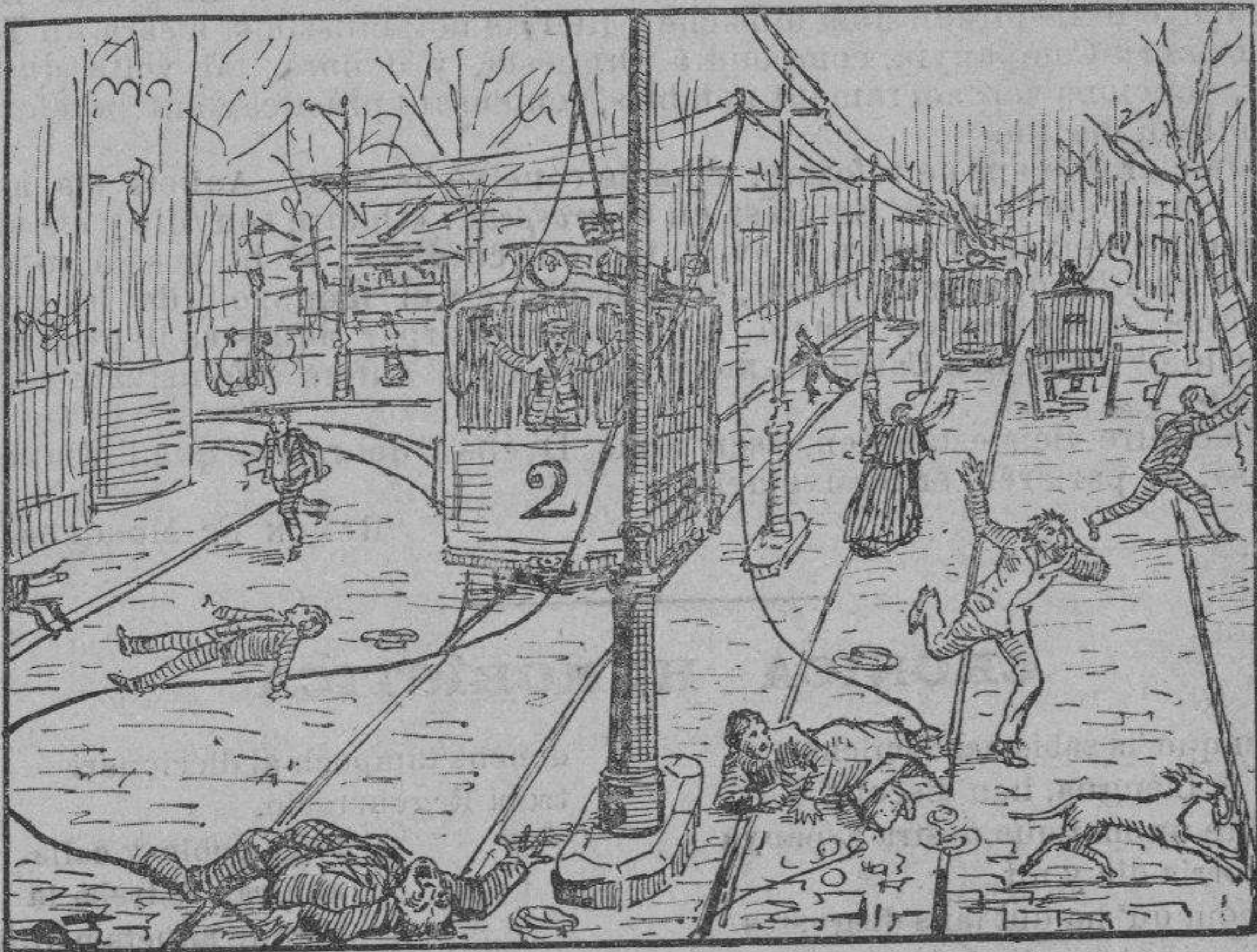
SORTIRÁ CADA DIUMENGE

ENCÁRRECHS Y CORRESPONDENCIA.—PIETAT, 4

Número solt 5 céntims
 Atrassats 10 céntims

SUSCRIPCIÓ: Un any 3 pessetas.— Mitj any 1'50
 Los suscriptors del interior, rebrán lo folleti encuadernat

NOTA DE LA SETMANA

Ventatjas del trolley

ENÚLTIM FOLLETÍ DE **L' HOME DEL SACH**
 QUART FOLLETÍ DE **DIA FELÍS**

LA SETMANA

UN GRAN PROJECTE

I

Ho es el que 's proposa una Catòlica Empresa, segons comunicació que 'ns ha enviat, acompanyada d'un Reglament imprès. Se tracta d'una idea colossal, intimament relacionada ab la Religió y la Patria; y la BARRETINA, que á aquestas duas institucions vé consagrada, no pot callar devant d'un projecte que resultats tan hermosos pot produhir.

La qüestió es, sobre 'l Teatro. Tothom, aquets últims temps, n' ha vingut tractant, á causa d' escandalosíssims sucesos que ni recordarse debuen entre gent cristiana, seguint la màxima del Apostol dels Gentils. Tots los periódichs s' han ocupat fa poch del estat actual de la escena en general y de la barcelonina en particular, y ¡coincidencia singular! ningú ha abonat als qui á aquest estat han portat al nobilíssim art dramátich, ningú ha votat pera que continués l' actual deplorabilíssim estat de la literatura dramática y de las representacions líricas. Luego, el teatro actual necessita reforma, per consentiment unánim de tothom.

Pera comensar aquesta reforma, s' ha constutuit la nova Empresa. Ella, ab l' apoyo d' inspiradíssims músichs y literats notabilíssims, alstará un Teatro, formarà Companyia, compondrá Orquesta, y donará, tal volta diàriament, funcions verdaderament notables, comensant prácticament la reforma que tothom desitja.

Está clar que ans de reformar s' ha de coneixe 'ls vicis. Aquets els assenyala clarament la nova Empresa en el *prospecte*: «Quatre son (diu) els vicis que prostituheixen el teatro d' avuy, tots ells curables, si hi posém tots el coll: la irrel·ligió, la immoralitat, el chulapisme y el monopoli de las grans Empresas madrilenyas. Aném á intentar extirpar aquestas llagas, ab la fundació d' un Teatro Catòlich, moral, catalá y d' autors exclusivament cataláns.»

Els quatre vicis están ben assenyalats. D' élls y del remey que l' Empresa hi posa, ne parlarem sucesivament.

RAMON DE MONCADA.

CRONICA HUMORÍSTICA

Diu que 'ls sabis académichs de la Llengua, han discutit

sobre un mot que nostra Espanya recorria dia y nit.

Y com qu' ha dut tans disgustos y ha sigut tan disputat, els il·lustres académichs

avuy l' han eliminat perque diuen, ¿no es paraula que en va busca la nació?

donchs tampoch al diccionari trobi Regeneració.

Paga poble y calla,
ab gran fe treba!la
perque aquets polítichs
guardi tots sos fums.
Mira d' engreixarlos,
mira d' atiparlos
qu' ells per agrahirho
te darán consums.

Ja tenim á en Villaverde
segons diuhen, molt content,
perque tots els *presupuestos*
aprobats son al moment.

Tenim la Tabacalera,
las cerillas, esplosius,
é investigadors d' hisenda
que s' ens volen menjar vius.
Prou els pares de la Patria
perden temps discursejant,
pro el govern, escolta, calla,
y després... els va aprobant.

Paga poble y calla, etc.

Lo que 's diu d' economías
que dingú creya vritat,
ja 'ls dich jo qu' es cosa certa:
are tot será lograt.

La gran pensa d' en Silvela
que veu molt y veu de lluny,
n' ha pensat una tan grossa

que l' Espanya encar retruny.
Es qüestió, segons se mira,
de posar un gastet;
pro aquet gasto porta estalvis.
¿No es vritat senyó Gos-set?

Paga poble y calla, e'c.

Lo del Concert económich
fa 's pot dir l' últim badall;
lo que fou molt bona pesa
avuy casi es un retall.

Es un núvol clá que corra
y en l' espay se va perdent;
es ilusió que s' escapa
y que fuig al buf del vent.

Sols en pobre Cucurella
parla y garla per logral,
pro 'l Congrés ¡ay! se l' escolta
com concert ja .. celestial.

Paga poble y calla, etc.

BOCA CECA

A LA VORA DEL FOCH

Com es costúm en totas aquelles casas, en quinas hi viuhen plegats lo matrimoni vell y el jove, sempre estavan en desesperada guerra la nora de can Japó ab la seva sogra. Aquesta no tenint prou ab difamar á la nora en totas las conversas, que tenia ab las companyas *sui generis*, se 'n anava tot sovint á donar torment al Pare confessor esplicantli los pecats d' aquella en lloch dels seus. Empipat lo bon sacerdot de tanta camorra, un dia li digué acabada la confessió: Bona dona, com vos apareixeu tant santa, direu *una Ave Maria* per vostres pecats, y pels de la vostra nora resareu *tres parts de Rosari*. Aquesta llissó diu que tingué molt bon resultat.

Estava un bon pagés enterrant en son camp al gos, que se li havia mort de resultas d' una *bola*. Quan veus aquí que escayentse de passar un senyor conegut seu, que se las pintava d' *enllustrat* perqué era acérrim llegidor de *la Camama de 'n Calsas* li digué: Company, ¿que no aneu á buscar als enso-tanats ab lo senyor Rector per enterrar *cristianament* á vostre gos? Senyor, li respongué l' aixerit pagés, en aquest país á *totas las bestias* se 'ls fa *enterro civil*.

PATIMAYRE

FORA BRUIXAS

(DIALECH CASSAT AL VOL)

¡A v Prudencia si sabías lo que 'm passa! ¡estich desasperadísima!

— ¿Cóm es aixó, Trudis?

— figurat que tinch lo nen embruixat.

— ¿Embruixat...?

— Si, en bruixat; aixís m' ho ha dit la Paula del pis de dalt; diu que ahí vingué la de cal Llupias y 'm va signá 'l nen ab lo dit polser y ara es lo cas que no 'm vol menjar.

— ¡Bol ja hi som! ja tením feyna per rato. ¿Quí te las ha posat aquestas sevas al cap?

Vina, dona, vina; vina aquí: mira, ves á encomanarte á sant Antoni y dí-gali que 't torni lo quixal del seny... y al mateix temps li encarregas que dongui bona gana al teu nen, puig deu estar un poch desganat.

— Tu t' en burlas y jo no estich per bromas. Prompte aniré á casa 'l cu-randero senyor Canons y que vingui ha dir la oració que ell sab.

— S' donchs jo t' asseguro que aixó es tot una farsa y no hi crech perque vamos a veurer: si aquesta granujeria de curanderos son tant humanitaris é indulgents, que per medi de oracions curan á la gent ¿cóm es que ditas ora-cions no las volen descobrir? Senyal que, ó las oracions son una farsa ó ells son molt egoistas devant de son próxim; puig que segons se diu no curan sino 'n aquells que 'ls dona la gana; tot lo que mana Nostre Senyor: Fer be per totes parts. Ab aixó deixat de curanderos y no 'ls donguis importancia perque no tenen mica, puig la major part son més ganduls que un os b rtrán.

— Acabas de ferme un sermó y per cert m' has fet entrar á la rahó; conech que aixó de curanderos tot es un aixám de tunos; pero ja veurás, jo l altre dia quant era al safreig á rentar vaig sentir alabar molt al senyor Canons perque diu que medi de la oració qu' ell sab ha fet moltes curas.

— Jo lo que 't diré, que aquet senyor viu á la esquena de quatre ba-baus y mentres hi haurá ruchs anirá á caball.

— Ara que hi penso: La jove de cal Gratallops me va dir que si volia que 'l nen menjés que li fes aigua de quatre termes, lo de Montseny, Mas de 'n punta Calaf y Santa Perpétua.

— Quina Doctora! L' haurem de premiar ab una medalla d' honor per tan bestiassa...

Digali quant lo vegis que ab las estisoras y la pinteta li vull tallar tota la llana que porta al clatell, puig ne vull fer un matalás. Y tu escolta: Quant 't vingui alguna trapassera d' aquestas, agafas la espadenya del teu home y l' acompanyas á la porta.

No esco tis á aquesta gentussa puig estariás fresca.

— Lo marit sempre ja m' ho diu que si comensám á fanatisarnos ab brui-xas, curanderos y comparsa, no tením cura; sens xuclarán los diners y 'ns farán anar á captar.

— No seriau pas sols, y...

¡Ay! ¿sens? ves, corra, que 'l nen plora; bressal y deixat de bruixerías.

R. CALDERES Y LLAUNES

LA BARRETINA

(A MON AMICH PERE ROCA ALSINELLA)

Los meus avis la portaren
com corona que 's du al front,
y ab noblesa, per lo mon
orgullosos l' ostentaren.

aren durla á llunya terra
passejantla ab vanitat
per lo camp y la ciutat,
per la plana y per la serra.

També 'l mar sa vermellor
ufanós va contemplar
quant d' ell, un temps, van creuhar
nostres vaixells, l' amargor.

La palma de la victoria
d' ahont va anar, s' endugué;
ab sos fets, ella va sé
qui feu brillar nostra historia...

Y d' aqueix modo, fou, com,
nostra Patria idolatrada
va ser rica y respectada
admiració de tothom.

Han vingut costums foranes
d' una terra de ponent,

que poch á poch, van desfent
las tradicions catalanas.

¿Qué es lo que 'ns queda, Senyor,
de tota aquella riquesa?
¿Qué 's feu d' aquella grandesa?
Ne resta sols un recort.

Barretina catalana;
valiós y rich llegat
que 'ls avis nos han deixat
com joya la més galana;
voldria portarte, airosa,
cenyida y alsar lo cap,
perque veyés qui no ho sab
qu' ets la prenda més hermosa,
y perque quant me vegessin
durte, barretina aymada,
lo títol que més m' agrada
donantme, aixís exclamessin:
—Aquell que aquí 'l frente va
ostentant la carmesina
y clásica barretina,
¿sabs qui es? Un catalá.—

FAUST CASALS BOVÉ

Donya Pepa

Totas las festas y festetas de l' any surt ella ab sos pellingos, rumbejant
aquell farcell de llassos, cintas, sarrells, collarets y arrecadas fetas de vidrets
negres, tot posat á la bona de Deu, sense ordre ni concert, passejantse tot lo
sant dia ab més satisfacció, que no passeja els guarniments lo caball del ban-
derado lo dia dels tres toms.

Per lo carrer tothom se gira á mirárs-la, dibuxantse en totas las fesomias
una rialla compassiva dissimulant un bon xich la llástima que 'ls inspira.

Alló es una botiga de drapayre que camina; s' engipona al demunt seu
tot quant arreplega de dexas que li fan algunas conexensas quant ja no hi
ha per ahont agafarlas y que no cal dir que fa molt temps son passadas de
modas y que lo que no es descolorit, te més forats que 'l broch d' una rega-
dora.

Lo sombrero es ab lo que te més punt en adornarse, y com mes elevat de-
teto més s' hi encarinya, completantlo á : o : capritxo ab tots os flochs, cin-
tas, glassas y flors y plumas qu' arreplega, [desde la d' aureneta á la de gall-
dindi.

¡Pobre senyora Pepa! víctima sempre de la mania de las grandesas.

En sa joventut feya gotxot; alta, plena de carns; de pell molt blanca; ulls grossos y negres; cabell abundant, sols d' unsa de perruca, destruhia l'efecte armónich d' aquella figura y aquells dos respiralls empenyent la punta cap als nuvols feyan vulgar aquell tipo, que fora d' axó, hauria pogut ben semblar lo de una senyorasa.

Era pentinadora y tenia molt bona parroquia puig deyan eran tan bonas mans, que ni semblava que toqués lo cap quan esclaria y trenaba, ó feya monyos, per espesa y rebecca que fos una cabellera; y sobretot, tenia un picarol que de tot treya conversa y feya una casaca al mateix sol ab tot y viurer tan enlayre, ab lo qual queda explicat si 'ls agradava á las parroquianas.

Lo seu marit trevallava á la Marítima; era un forjador dels que se 'n feya cas, y entre lo bon jornal d' ell y lo molt qu' ella guanyaba, els va entrar al magi la mania del luxo, abocantlos de dret al principi la mort d' un oncle del que una pila d' anys no n' habian rebut cap noticia, y del quin varen heredar quan menos ho esperavan una regular fortuneta, y tot seguit, ell va despedir la feyna, ella dexá las pintas y els molls y varen sentar plassa de ricatxos.

*
**

En aquella torre hi cabia tothom.

En aquella taula may venia de sis plats més ó menos; un convidat ni podia portar quatre que donya Pepa—se feya dir donya Pepa densá que vivian á Moncada—estaba en las sevas glorias fent correr las minyonas de un cantó al altre rebentantlas com si no fossen de carn y ossos, manant y cridant sense to ni so, ab lo deliri de fer lo grande y darse ayres de potentada.

Lo seu marit no tenia un punt de repós, may li faltavan dos amichs disposats á empunyar l' escopeta y anar de cassera ó d' una font al altre, corrent festas majors y fent pollastradas, á las que may permetia que 'ls companys paguessin; aquella bossa semblava la bota de san Farriol, may s' estroncava ni els companys may l' abandonavan y el raspallavan admirant los ayres de senyor que tan bé creya li esqueya rihentse de la seva estupidesa tan punt lo dexavan de tornada á la gran torre.

Pe 'l sant de donya Pepa no te ponderació la festassa que 's feya; aquella taula semblava la fi del mon; allá es menjaba de tot lo delicat y bó que 's conexia; tot se batejava ab noms estranjers, imperaba l' abundancia com si després d' aquell apat una lley draconiana los privés de menjar fins al últim badall encare que 'ls restés de vida mitja cénuria.

No 's passavan comptes en aquella casa; no més gastar; gastar; los masovers, robaban, may cap cullita rehixia, los procuradors no 's feyan pobres y procuraban diners, empastifant d' un cantó al altre, ab uns interessos *molt modestos* y ja tenian preparat lo pastitxo per quan arribés l' hora—que no 's feu esperar molts anys—y apoderarse de tot com si es tractés d' assaltar una diligencia al *cami ral*.

Nostr' home mori sens tenir temps de veurer lo desastrós final d' aquella herencia.

C. SAMÁ.

(acabará).

DE TOT ARREU

Desde las columnas de aquest humil setmanari enviem nostre coral felicitació a l' Excelentíssim Sr. Bisbe, quina festa onomástica celebra lo día de demá.

— La segona conferencia que doná lo diumenge passat lo Rvnt. Joseph Cardona, Pbre., en los salons de la Joventut Católica d' aquesta ciutat y que siguié escoltada per nombrosa y distingida concurrència, versá sobre 'ls «Debers del home envers si mateix» essent al finalisar calurosament felicitat per la concurrència.

— Tambè 's vegé molt concorreguda la Conferencia que 'ls Lluisos de Bethem doná lo jove D. Manel Ribas que versá sobre «Estudi crítich de las principals obras de Joaquím M.^o Bartrina.

— Los periódichs que durant aquesta setmana han visitat nostra redacció y ab los que establím lo cambi son: «Boletin Judicial y Gaceta» de la República de Costa Rica, «Boletin de la Biblioteca-Museo Balaguer» de Villanueva y Geltrú, «La Veu de Tortosa», «Mallorca Dominical», «Lo teatro catalá», «Catalonia» de Barcelona y «El eco de Badalona».

— La segona vetllada cuaresmal que lo diumenge passat tingué lloch en lo Centre Moral de San Francisco hi assistí distingida concurrència essent molt aplaudits cuants hi prengueren part com també ó siguié lo Dr. Donadiu en son discurs de fondo.

— Lo Centre Moral-Instructiu de Gracia ab motiu de la visita que nostre venerable Prelat Dr. Morgades feu á dit Centre lo diumenge passat, organisá una solemne sesió literaria-musical que 's vegé en extrém concorreguda com pocas vegadas ho hem vist. A las tres y mitja de la tarde, 's comensá baix la presidencia del Sr. Bisbe, qui tenia á sos costats comisións de la Diputació Provincial, Ajuntament, Claustre Universitari y de diferents Associacións de la capital. Lo soci Sr. Francisco de P. Torras, en sa poesia «Barcelona á su nuevo Prelado» siguié molt aplaudit, com també ó foren los Srs. Ramón Pamies en «La Bandera de la Fé», lo Sr. Joseph Arderiu «A nuestro Prelado», lo Rvnt. Joan Vall «Bienvenido seas», lo Sr. Abril Virgili «Salutació del Centre al senyor Bisbe» y 'ls nens Pamies y Torras en lo dialech «La Santa nit».

Lo discurs encarregat al President del Centre D. Cayetá Pareja pintá á grans rasgos la vida del Centre que tan de be reporta, á la Ex-villa essent escoltada sa eloquencia ab molt silenci per la nombrosa concurrència que al finalisar esclatá ab una estruendosa salva de d' aplausos.

La chor del Centre dirigit per D. Antoni Ferrer, cantá algunas bonicas pessas, mereixent especial menció l' estreno del «Himne al Sr. Bisbe» lletra del Sr. Abril Virgili y música del mestre Cassadó.

Un breu parlament del Sr. Bisbe y la benedicció que aquest doná á la concurrència posá fi á la solemne sesió que acabem de reseñar y que segurament quedarà grabada á tots los que tingueren el gust de assistirhi.

— L' Academia de Sant Just y Pastor, establerta en la Parroquia de Santa Ana festejará avuy á son consiliari (censor nostre) Dr. Joseph Ildesons Gatell ab una vetllada ab motiu de sa festa onomástica.

DE FORA

Lo dimecres de la setmana passada en lo Seminari Conciliar de Girona, se celebrá ab molta pompa y solemnitat la festa del Patró de las escolas, S. Tomás.

Al matí després de una lluhida Comunió general ab plática que digué lo Dr. Hernández se celebrá una misa cantada per la Capella de la Catedral.

A la tarde s' efectuá una sessió literaria-musical en la que alguns estudiants recitaren poesias y discursos, cantant escullidas pessas musicals l' Orfeó de Santa Cecilia.

— L' Excm. Sr. Bisbe de Vich, ha tingut á be nombrar Conciliari de la Joventut Católica de Manresa, al Rvnt. Joan Balaguer.

— La secció Lirich-Dramática de l' Associació de Catòlics de Sabadell posá en escena lo diumenge passat en lo teatre d' aquella Associació lo drama en 3 actes y en vers, de nostre censor eclesiástich D. Joseph Ildefons Gatell, Pbre. «San Hermenegildo» essent en extrém aplaudits per la nombrosa concurrència tots cuants hi prengueren part.

CORRESPONDENC A

- Cid Catalá.— Resulta massa trist per lo caracter del periódich. Enviin de guasa.
 Xarabich.— Carnaval no podém encabirlo per falta de lloch. L' altre no resulta prou Tinga present l' observació que fem al primer.
 J. D. G.— Anirá.
 F. S. J.— No va per ser ser una cosa massa tractada. Envii.
 Catadiu.— Ho sentim, pro no va.
 A. Weber.— Massa trist.
 Dolç i amarch.— Aprofitarém algo.
 El Canari.— Procurarém aprofitar algo.
 V. Otnac.— Aprofitarém alguna cosa. El cuento no 'ns va.
 D. C.— No fa pel periódich. Dolç i amarch. no 'ns fa 'l pes.
 J. V.— No va; cuydi mes lo vers y sobre tot ojo ab barrejar consonants y asonants. Envihi las «Moscas d' ase» que 'ns ofereix
 F. S. J.— Ojo ab la repitició de consonants; fa mal efecte.
 Mos de las Valls.— Com á vers va be, pero n' hem parlat massa d' aquet assumpto.
 E. P. M.— Es molt flux.

PASA TEMPS

CONVERSA

- Y donchs Pepet, ahont vas tan determinat.
 — A casa la tía que ha enviat recado que 'l tío estava malalt
 — Quína la Pona.
 — No la que tú mateix 'ts dit.

Marrech

FUGA DE VOCALS

Pl . r . . pl . r . . n . n . t . s
 q . . ' l p . bl . . st . m . l . lt
 t . m . l . l . x . v . t .
 v . y . . s . ' n t . d . m . l .

Rasca tripas.

Las soluciones en el número próximo.

SOLUCIONS AL NÚMERO 2

A la Targeta — *Joaquim Albanell.*
 Al Logogrifo numérich — *Cortinas.*

SERVEYS DE LA
 COMPANYIA TRASATLANTICA
 DE BARCELONA

Duas expedicions mensuals á Cuba y Méxich, una del Nort y a'tra del Mediterrani.

Una expedició mensual á Centre América.

Una expedició mensual a Rio de la Plata.

Una expedició mensual al Brasil arribant fins al Pacífich.

Tretze expedicions anyals á Filipinas.

Una expedició mensual á Canarias.

Sis expedicions anyals á Fernando Poó.

156 expedicions anyals entre Cádiz y Tanger arribant fins á Algeciras y Gibraltar.

Las fetxas y escalas s' anunciarán oportunament.

Pera més informes, acudeixis als Agents de la Companyia

Francisco Badia, impresor Doctor Dou, 14.—Barcelona